

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de **AAMBINDER**

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
EDE**

07 Synode is weer
geschiedenis

10 'Als een rokende
vlaswiek'

24 Uw Heilige Geest

Gods gerechtigheid

ds. B. Labee, Veenendaal

Wellicht heeft de profeet Zacharías gebeefd! God de Vader, in Zijn vlekkeloze majesteit, grootheid, heiligheid en rechtvaardigheid spreekt. Hij is de HEERE der heirscharen. Door de mond van Zacharías klinken die indringende woorden: ‘Zwaard, ontwaak!’

► **Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen...**

Zacharia 13:7a

De Heere Zebaoth staat daar als een Krijgsman, grimmig en vol toorn. Hij geeft, als Handhaver van de geschonden gerechtigheid, een bevel. Hebt u ooit voor deze God leren vrezen? Er wordt soms zo anders over God gesproken. Met wat zoetige pastelkleuren wordt de Heilige voorgesteld. Maar als de Heere een indruk geeft van Wie Hij is, gaan we beven voor Zijn majesteit. Als we oog krijgen

voor dat ‘zwaard’. Nee, dat is hier niet het zwaard van Gods Woord. maar het zwaard van Gods geschonden en beledigde gerechtigheid. Het wijst op die volmaaktheid van God, waardoor Hij alle zonden haat en straft. Dat leert ons niet alleen de oudtestamentische boetprofeet Zacharías, maar in deze woorden horen we ook de belijdenis van de nieuwtestamentische Kerk: ‘aangezien de toorn Gods tegen de zonde zó groot is, dat Hij die (eer Hij ze ongestraft liet blijven) aan Zijn lieve Zoon Jezus Christus met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft’ (uit het formulier om het Heilig Avondmaal te houden).

Is de Heere dan ook niet barmhartig? Jazeker! Daar herinnert de naam van de profeet ons aan. Zacharías betekent immers: de Heere is gedachtig of genadig geweest. Maar de Heilige Schrift leert ons dat Zijn barmhartigheid nooit ten koste gaat van Gods gerechtigheid.

Slapend zwaard

Kort na onze diepe val in Adam lezen we voor het eerst van een zwaard, dat de weg naar het paradijs afsloot. Erger, waardoor de mens voor eeuwig uit Gods gunst en gemeenschap leek gestoten te zijn en slechts de dood wachtte. Maar wonderlijk, het zwaard leek als het ware te slapen. De eerste vrouw, Eva, werd niet doorstoken na het eten van de verboden boom. En het verbondshoofd Adam is niet terechtgesteld toen de Schepper hem opzocht in de hof. David werd als moordenaar en overspeler aangewezen en des doods schuldig verklaard, maar zijn leven werd gespaard. Vierduizend jaar heeft het geduurd totdat de Heere gebod: ‘Zwaard, ontwaak!’ Lezer(es), bent u weleens bang dat God u voor de rechterstoel zal dagen? Hoe lang hebt u al geleefd in het heden der genade bij het ‘slapende’ zwaard? Of slaapt u nog rustig door, zonder enige indruk van Gods recht? Vreselijk om zo te moeten ontwaken in de rampzaligheid. Kom, smeeek of u mag ontwaken, voor het zwaard van Gods recht u zal doorsteken. Als de

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE EDE

Nadat enkele gezinnen uit Ede in 1913 de plaatselijke Gereformeerde Kerk hebben verlaten, ontstaat er twee jaar later een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. In 1917 wordt er een nieuw kerkje aan het Bettetekamperpad in gebruik

genomen. Op 3 maart 1933 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Twintig jaar later sluit de gemeente zich echter aan bij de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. In 2004 ontstaat er in Ede opnieuw een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. Op 9 februari 2007 wordt deze afdeling zelfstandig. Aanvankelijk worden de kerkdiensten in de Noorderkerk en in de Nieuwe Kerk gehouden. In 2013 betreft men echter een nieuw kerkgebouw aan de Lunterseweg. De Petrakerk telt 1000 zitplaatsen. Het aantal belijdende leden van de gemeente bedraagt 707, het aantal doopleden 732.

Heere ontdekt aan deze werkelijkheid van verlorenheid en schuld, wordt de schreeuw in de ziel geboren om die welverdiende straf te ontgaan. Als alle wegen doodlopen en we leren buigen onder Gods recht, gaan we de afrekening verwachten en rechtvaardigen.

Ontwaakt zwaard

Maar hoor, het onbevattelijke wonder in onze tekst: 'Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder'. De kanttekening schrijft onder andere: 'hoe Christus, Gods lieve Zoon en opperste Herder, alsof Hij ook een valse profeet ware, geslagen en omgebracht zou worden'. Waarom ontwaakt het zwaard tegen Hem, Die nooit zonde gekend of gedaan heeft? Hij is Gods Herder, dat wil zeggen van God verordineerd om

Hoe lang hebt u al geleefd in het heden der genade bij het 'slapende' zwaard?

Zijn kudde te kopen met bloed en hen te verzamelen uit alle geslachten, volken, natiën en tongen. Hij heeft Zich aangeboden in de belofte, in de stille Vrederaad. Hij heeft Zich vrijwillig overgegeven op de betaaldag, in de tijd. Daarom staat hier de Herder, onschuldig, maar beladen met de schuld van Zijn bruidskerk! Om hen te verlossen uit de klauwen van satan en te brengen op de grazige weiden van Zijn zoen- en kruisverdiensten. Vervolgens horen we hoe Jezus 'de Man' en 'Mijn Metgezel' wordt genoemd. Het woord 'Man' ziet op de menselijke natuur die Hij moest aannemen, opdat Hij betalen kon voor

de mens die betalen moet. 'Mijn Metgezel' ziet op Zijn Goddelijke natuur, Die Zijn mensheid moest ondersteunen om de toorn Gods te kunnen doordragen en een eeuwige waardij aan Zijn verdiensten toe te brengen. Wanneer nu het zwaard, vanwege de overtreding van de schapen, de Herder doorboort, dan schittert daarin het welbehagen des Vaders. God de Vader, Die het mes tegenhield waarmee Abraham in gehoorzaamheid, zijn enige, lieve kind wilde slachten, heeft Zelf bevel gegeven aan het zwaard om Zijn eniggeboren Zoon te doorsteken.

Als ergens in de Heilige Schrift helder wordt hoe groot de toorn van God over de zonde is, dan is het hier. Onbekeerde zondaar, beeft u niet? Als God Zijn eniggeboren Zoon niet spaarde, zou hij een zondaar dan wel sparen? Hoe zult u het maken als de Rechter (Die al voor de deur staat) het zwaard heft? En tegelijk, als ergens in de Heilige Schrift de onbevattelijke liefde Gods blijkt, dan is het hier in de gave van Zijn Zoon. Immanuël mag worden uitgesteld in deze lijdensweken als een gewillige en dierbare Zaligmaker van verloren zondaren. Hebt u Hem nodig gekregen? Hij is nog te vinden en Zijn Naam is Jezus!

En als iets van dit geheim gekend mag worden, het wonder wordt steeds groter. God de Vader heeft Zijn goddeloze volk gespaard en Zijn geliefde Zoon geslagen. Hier schittert het liefdeshart van de Vader voor verloren zonen en dochteren. Maar hier ligt ook zoveel glans op de gewillige Herder, Jezus Christus, Die voor Zijn kudde is geslacht. Verwondering over de Heilige Geest, Die deze Herder het lichaam had toebereid.

Lezer(es), deelt u in het geheim? Jesaja (53:5) mag het zo verwoorden: 'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden'. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Zou ik verhalen van... **Simson?**

Hebréeën 11:32

SIMSON

Hemel en aarde samen schoten te kort tot behoud van een Adamskind. Alleen door God wordt het volk met God verzoend. Hoe duidelijk is dat afgeschaduwd in Simson. Niet alleen dat God hem verwekte, toen de stammen Israëls geen losser voortbrachten, maar meer nog daarin dat men de van God gegeven richter verloochende. We merken van gans Israël niets. Ja, toch! Maar dan ten kwade. De losser wordt verworpen. Er is zelfs geen wenen, gelijk weleer te Bochim; geen bekering tot de Heere als in de dagen toen Jifta geroepen werd. Er is zelfs geen roepen om uit de ellende verlost te worden.

Israël is een prooi voor de vijand en het schikt zich smadelijk in zijn lot. Zelfs Juda, de leeuwenstam, zwijgt. Alle hoop op verlossing is verloren. De Filistijnen hebben het land bezet. Het volk is ontwapend. Zelfs is er geen smid in Israël. En wat oneindig meer zegt, het volk is verlamd. Het biedt geen weerstand meer. Waar is de hoop op Gods beloftenissen, de vernedering onder de krachtige hand Gods, opdat Hij verhoge te Zijner tijd? Niets van dit alles.

Als God desondanks een losser schenkt, dan laat men Simson alleen strijden tegen de Filistijnen. Nee, erger! De Filistijnen legeren zich tegen Juda en eisen de uitlevering van Simson! Zal Juda nu inzien dat de ure der verlossing aangebroken is? Zal het opwaken? Nee, o nee. Het zal zich lenen om slaafs de wil van de Filistijnen te doen. ▶

► Wat? Zal de koningsstam, die weleer aan de spits trad van al de stammen, zijn lossers binden en overleveren? Ja! Zó diep is Juda weg. Geen man is opgetrokken achter Simson om te strijden. Nu komen er drieduizend af om hem uit te leveren aan de Filistijnen.

Juda verwerpt de van God verwekte lossers! Roep het uit! Schande... duizendmaal schande! Veracht dat volk dat een voetveeg der Filistijnen werd. Maar de Heere opene onze ogen, en bedenk: die verwerpers van de lossers, die verraders zijn wij. God verheft Zijn stem op de spits der hoge plaatsen aan de weg, ter plaatse waar paden zijn. Maar wie hoort? Wie grijpt de geboden verlossing aan? Niemand. Gods volk wordt door een verworpen Verlosser van de dood gered. Hij is tot het Zijne gekomen en de Zijnen hebben hem niet aangenomen. Een verworpen Messias, genageld aan het vloekhout, is de oorzaak der zaligheid. Wie buigt de knie voor Hem? Keren wij allen ons niet af van het kruis, dat de Jood een ergernis is en de Griek een dwaasheid? Zalig worden door de Gekruiste, uit genade alleen, dat is tegen vlees en bloed.

Gods volk wordt door een verworpen Verlosser van de dood gered.

Ziedaar, zoals Juda Simson verwerpt, zo verwerpen wij Christus. O, dat toch ons oog geopend worde. Ons hart brandt van vijandschap, hoewel wij Jezus met de mond mogelijk roemen. Wij zullen ons aan Christus stoten ten verderve. Ja, Gods volk moet wel ervaren wat een tegenstand er in hun ziel is tegen de weg van vrije genade.

► volgende week het vervolg

De Zoon des mensen

En als zij in Galilea verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen der mensen; En zij zullen Hem doden, en ten derden dage zal Hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.

Mattheüs 17:22-23

ds. L. van der Kuijl, Waarde

Eén van de namen die de Middelaar Zichzelf geeft is ‘Zoon des mensen’. Zo noemt Hij Zich dertig keer in de evangeliebeschrijving van Mattheüs. Zo noemt Hij Zich ook in drie van de vier lijdensaankondigingen.

Waarom noemt de Middelaar Zich met deze naam? En wat betekent deze naam? Voor de Joden die in de synagoge de lezingen uit het Oude Testament hoorden, was het een bekende naam. Elk jaar kwam deze naam voorbij als het boek Daniël werd geopend. We lezen daar in het zevende hoofdstuk ook over deze naam. Ook als het boek van de Psalmen werd geopend, kwam deze naam twee keer voorbij, in Psalm 8 en in Psalm 80. De gangbare gedachte onder de Joden was dat dit een naam was van de komende Messias.

‘Zoon des mensen’. Die naam klinkt in Galiléa en wordt verbonden met een korte en krachtige lijdensaankondiging. De Zoon des mensen zal overgeleverd, gedood en opgewekt worden. Dat hoort dus helemaal bij het werk van de Zoon des mensen. Bij de weg van de Messias.

‘Zoon des mensen’. Zo is Zijn naam. Het wijst op het Middelaarswerk van de Messias. Als Zoon des mensen

heeft Hij Zich in de eeuwigheid Borg gesteld. Zo stond Hij, met eerbied gesproken, voor Zijn Vader, toen de vraag klonk: ‘Hoe zal Ik hen, die verloren en toch verkoren zijn, onder de kinderen zetten en hen geven het gewenste land?’ Daar is deze Zoon des mensen naar voren getreden en heeft gezegd: Ik zal Borg zijn. Ik zal alles betalen. Ik zal nu alles doen, wat die verloren Adamskinderen nooit meer kunnen doen. Ik zal als Middelaar, als Zoon des mensen, Mij vernederen. Zo diep dat Ik me als Borg schuldig stel voor U, Rechter van hemel en van aarde. Ik zal als Zoon des mensen volkomen voldoen aan de eisen van Uw recht. Ik zal de ontluisterde menselijke natuur aannemen. Ik zal een broos mens worden. Ik zal als Zoon des mensen niet rusten voordat alles, alles is voldaan.

Vernedering en verhoging

Zo is de Middelaar Zoon van de mens geworden, schuldig in de

staat van Zijn vernedering. Maar dat niet alleen, Hij wordt ook Zoon des mensen genoemd in de staat van Zijn verhoging. Denk maar aan wat Hij Zelf tegen de hogepriester zegt: 'Van nu aan zult gij zien den Zoon des mensen, zittende ter rechterhand der kracht Gods en komende op de wolken des hemels' (Matth. 26:64b). De Zoon des mensen is dus een naam die aan de Messias gegeven is en wijst op de verhouding tot Zijn Vader in Zijn werk als Middelaar. De weg van de Zoon des mensen is een weg van vernedering én verhoging. Zó kondigt Hij ook Zijn lijden, sterven én opstanding aan. Over Zijn opstanding lezen we keer op keer in de lijdensaankondigingen. Als Zoon des mensen zal Hij ook verhoogd worden.

Wat is dat zichtbaar geworden voor drie van de discipelen, Petrus, Jakobus en Johannes, op de berg der heerlijkheid. We lezen dat in de eerste negen verzen van dit hoofdstuk.

Wat hebben ze het daar goed gehad. Wat hebben ze er tegelijk weinig van begrepen. Daarom moesten ze ook hun mond houden (vers 9). Wat zijn deze drie discipelen, samen met de anderen, blind geweest voor het Middelaarswerk van de Messias.

Zal dat nu anders zijn? Nee, toch? Als de Borg gaat onderwijzen over Zijn Priesterlijke bediening blijken we zo blind te zijn. Dan worden de discipelen zeer bedroefd (vers 23b). Ze moeten hun Meester gaan loslaten. De Zaligmaker wordt van hen losgescheurd. Waar zijn ze zonder hun Zaligmaker? Hoe zullen ze dan getroost kunnen leven en sterven? Als de Herder wordt weggenomen, wat blijft er dan van de schapen over?

Snapt u de discipelen? Als de weg zo heel anders gaat? Als de liefdesuitingen van de Borg en Zaligmaker minder worden en de zondelast weer zo gaat wegen, waar moet je dan heen? Hoe zul je voor God kunnen

bestaan zonder Zaligmaker? En dan zo blind voor de weg van de Borg? Zo blind voor de gangen van Zijn lijden en sterven? 'En zij werden zeer bedroefd'. Jawel, ze hadden de weg kunnen weten. Uit de evangeliebeschrijving van Lukas weten we dat de hoogste Profeet hen vanuit de profeten heeft onderwezen. Die blindheid is tot schuld. Ze zijn zo onverstandig en traag van hart.

Heeft u, met alles wat in het leven gebeurd kan zijn, opnieuw geopende ogen nodig? Bent u zo bevreesd? Bent u blind in de weg die de Heere met u gaat? Zijn uw ogen zo gesloten voor de weg van de Borg in Zijn lijden en sterven? Dan is er maar één Adres. De hoogste Profeet, Die door Jesaja is aangekondigd: 'Ik zal U geven tot een Verbond des volks, (...) om te openen de blinde ogen' (Jes. 42:6-7). ♦

► wordt vervolgd

► Beeld: Gethsémané.

Wulfert Floor, de prekende landbouwer

W. Fieret, Leerdam

‘Ik heb deze verhandelingen geenszins geschreven en bewaard met de toelag om ze ooit in mijn leven te laten drukken; en zou mij ook zulk een voornemen tot wezenlijke schande en verwaandheid rekenen, te meer omdat ons vaderland vervuld is van goede boeken, die door verstandige, geleerde en godvrezende mannen geschreven zijn, en waarbij dus het armoedige werk van een geringe onder den volke geenszins plaats mag vinden, om alzo de geringe koper van zijn geld te beroven’.

Deze zinnen, die getuigen van bescheidenheid, zijn geschreven door Wulfert Floor uit Driebergen. Wie was deze man?

Wulfert Floor (1818-1876) had een dubbele baan. Hij was landbouwer. De boerderij van zijn ouders stond aan de Goyerdijk, in de omgeving van Driebergen. Nadat hij op zijn vijftiende jaar van de lagere school gekomen was, ging hij hele dagen op de boerderij werken. Daarnaast was hij oefenaar. Door die ‘baan’ is hij bekend geworden.

Een oefenaar was iemand die als gewoon lid van een kerkelijke gemeente een stichtelijk woord sprak, een preek hield. Dat deed Floor.

Overdag werkte hij op de boerderij, 's avonds en waarschijnlijk ook delen van de nacht, studeerde hij veel.

Naast en na de Bijbel heeft hij veel boeken en preken van oudvaders gelezen. Ook bezocht hij vaak gezelschappen van vromen. Toen hij 26 jaar was, hield hij zijn eerste oefening.

Floor had de Nederlandse Hervormde Kerk, waarin hij gedoopt was, verlaten. Hij sloot zich aan bij de afgescheidenen te Utrecht. Die gemeente was voor velen, die zich niet meer thuisvoelden in de vaderlandse kerk, een toevluchtsoord. Overigens had hij

geen sterke binding met de afgescheidenen. In later jaren bleek men zelfs van zijn lidmaatschap niet meer te weten. Hij voelde zich eigenlijk nergens geheel thuis. Zo is hij kerkelijk dakloos gebleven. Hij hield zijn oefeningen, vooral op boerderijen. Vaak was hij twee keer in de week op pad. Wulfert was al jong tot bekering gekomen. Hij schreef daarover: ‘Door Gods genade heb ik in mijn vroege jeugd met hart en ziel het smalle pad gekozen en van de brede weg heb ik gezegd: Heere, op deze weg en met dat gezelschap kan ik niet sterven; maar ik kan en wil er ook niet op leven, al was er in de toekomst geen loon of straf te wachten’.

Deze getuigenis gaf hij een jaar voor zijn overlijden in het voorbericht van de achtste(!) bundel oefeningen.

Die keuze was voor hem onberouwelijk: ‘Dit deed ik in mijn jeugd, reeds zeer vroeg, en ik houd in diezelfde keus nog stand nu ik oud en zwak ben en mogelijk binnenkort ga sterven’.

Verdriet én troost

In zijn privéleven is de moeite Floor niet bespaard gebleven. Van de acht kinderen die hij en zijn vrouw Jacoba Doornenbal mochten krijgen, is er één doodgeboren, drie anderen stierven

voordat ze één of twee jaar waren. Het echtpaar had bovendien veel met ziekte te kampen. Een zware slag trof hem toen op zijn 57e verjaardag zijn vrouw stierf. Het was een grote troost voor hem dat ze een goede ruil mocht doen. Kort voor haar overlijden zei ze vol verwondering: ‘Wie zou gedacht hebben dat de Heere het zo heerlijk zou opklaren en dat aan zo’n ellendig mens als ik ben!’

Eenvoudigheid en nederigheid

Er is op Floor regelmatig druk uitgeoefend om predikant te worden. Dat wees hij van de hand. Hij zei dat hij daar geen roeping voor had. Hij bleef boer die tevens preekte. Zijn oefeningen spraken veel van zijn toehoorders aan. Hij deed echt niet onder voor een predikant: hij beschikte over een werkelijk fabelachtige Bijbelkennis, aldus dr. P. de Vries. Ds. J.W. Felix, predikant in de Nederlandse Hervormde Kerk en een belangrijk vertegenwoordiger van het Friese Reveil, schreef in een Voorwoord van de ‘Zesendertig Nagelaten Oefeningen’ dat zijn grootste sieraaden eenvoudigheid en nederigheid waren. ‘Hij sprak het Woord Gods en werkte het werk Gods in de betoning des Geestes en dat met rijke zegen’. Als het gaat om zijn levenswandel, was er een grote overeenstemming tussen zijn oefeningen en zijn leven als christen. Met overtuiging sprak hij over de toekomst die de gelovigen wachtte: ‘Hij Zelf zal hun geloof in het zalige aanschouwen doen veranderen. Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu kennen wij ten dele, maar alsdan zullen wij kennen gelijk ook wij gekend zijn. Halleluja!’

Hiermee is de serie over ‘de witte bladzijde’, de negentiende eeuw, afgesloten. Naast de vijf theologen aan wie enige aandacht besteed is, zijn er vele anderen geweest die met godsvrucht hebben geprekeerd en geschreven.

Tijdens leesdiensten zijn niet alleen preken van oudvaders gelezen, maar ook van negentiende-eeuwers. Vooral de ‘oefeningen’ van Wulfert Floor zijn velen tot stichting geweest. Van deze vijf mensen geldt: ‘De gedachtenis van de rechtvaardigen zal tot zegenning zijn’. ♦

► slot

Synode is weer geschiedenis

Namens het moderamen, ds. H.A. van Zetten, derde scriba

De Generale Synode 2022-23 loopt ten einde. Op de vijfde zittingsdag leest ouderling M. de Geus na de middagpauze Psalm 46. Het is een onderstreping van het openingswoord vanuit Psalm 127. 'Laat de wateren bruisen, laat de bergen daveren, als God de HEERE in de stad is, zal ze niet wankelen'. Want de verhoogde Middelaar Zelf waakt over Sion.

Het is goed om samen te zingen: 'God is een Toevlucht voor de Zijnen, hun sterkt', als zij door droefheid kwijnen; zij werden steeds Zijn hulp gewaar, in zielsbenauwdheid, in gevaar...'. Door verschillende mensen worden dezelfde woorden op hetzelfde moment in de mond genomen. Wanneer eerbiedig gezongen wordt, kunnen de woorden van de eeuwige God overdacht worden. Bovendien verbindt het zingen van de geïnspireerde Psalmen de Kerk over tientallen eeuwen heen. God is niet veranderd. Hoe Hij een mens levend maakt en onderwijst, is evenmin veranderd. Zingen doet, onder Gods zegen, harten samensmelten. Zingen verbindt. Bovendien: wie zingt, kan niet zondigen met zijn tong. Net zomin als dat iemand die zijn handen vouwt met een ander op de vuist kan gaan. Bijbellezen, zingen en bidden – het heeft een plaats in elke kerkelijke vergadering.

Huisgodsdienst

Bijbellezen, zingen en bidden; moet

dat ook niet de ruggengraat van ons persoonlijk en huiselijk leven zijn? De duivel kan niet tegen psalmen zingen, zei Luther. De duivel kan er trouwens ook niet tegen als we Gods Woord lezen. Hij wil onze kostbare genadetijd vullen met iets anders. Tegelijk wil hij verwarring zaaien. Daarom heeft hij liever dat we discussiëren over Bijbelvertalingen dan dat we werk maken van biddend lezen in Gods Woord. Bijbellezen vraagt rust en structuur, vereist concentratie en oefening. We gunnen elk kind dat het opgroeit in een bedding van hartelijke liefde tot het Woord van God. Opdat het beslag mag leggen en kracht mag doen.

Inoefenen

Kinderen moeten het lezen van Gods Woord van jongs af aan 'ingeoefend' krijgen. Om dit te bevorderen laat de commissie-Statenvertaling een handreiking over het lezen in Gods Woord verschijnen. Het boekje, dat op de laatste synodedag (15 februari)

werd gepresenteerd, heet "Het Woord in huis". Het is eenvoudig en beknopt. In de eerste plaats is het gericht op jonge gezinnen, maar iedereen kan zijn of haar

winst er mee doen. Daarom wordt het verspreid naar alle adressen in de gemeenten. De synode hoopt dat de kerkenraden het boekje aan de orde stellen tijdens huisbezoeken of op een gemeente-avond.

Diverse commissies

Tussen de synodezittingen door is veel werk verzet door diverse commissies. Alle financiële verslagen zijn onder het vergrootglas gelegd en gecontroleerd. Een eerder synodebesluit met betrekking tot de bezoldiging van preekbeurten door emeritus-predikanten wordt opgeschort. Op de synode van 2025 verschijnt eerst een principiële en financiële doordenking van het werk van de Emerituskas. Het Deputaatschap Kerk en Overheid heeft een lijn uitgezet over omgang met de media. Dit naar aanleiding van de perikelen tijdens de coronacrisis. We moeten uiteraard bereid zijn om ons te verantwoorden, maar niet op elk podium.

Tevens wordt er een notitie aanvaard die dienen kan als handreiking als een predikant arbeidsongeschikt wordt. We dienen alert te zijn op signalen van overbelasting.

Geschiedenis

In de avonduren wordt nog verder vergaderd achter gesloten deuren. Ten slotte wordt de preses, ds. P. Mulder, hartelijk dankgezegd voor zijn wijze van leiding geven. De Generale Synode 2022-23 is geschiedenis. De Heere moge het zondige verzoenen en wat tot Zijn eer is met Zijn onmisbare zegen achtervolgen. Moge de Koning van Zijn Kerk, Jezus Christus, Zich onverdiend over ons ontfermen in deze ontzaglijke tijd. Zijn er Aärons en Hurs die in de binnenkamer het belang van Sions Vorst en volk meedragen? ♦

► slot

Remonstranten verstaan vrije genade niet

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Het vierde van de zes onderdelen van het Besluit, het nawoord bij de belijdenis van Dordt, vraagt onze aandacht. Het zijn vier ernstige vermaningen aan het adres van de lasteraars.

‘Weet toch wat u doet. Kom terug van deze dwaalweg’, zo vermaant Dordt. De lasteraars verstaan de waarheid niet, weten niet wat genade inhoudt. Genade staat tegenover verdiensten van ons mensen. Genade is vrije gunst zelfs tégen verdiensten. Ze is het omgekeerde van wat wij overtreders verdienen. Remonstranten verstaan dit niet. Ze maken Gods aanbiddelijke en soevereine genade in Christus verdacht en stellen die in een kwaad daglicht. Ook de belijders van Dordt worden gelasterd. Zij beginnen immers in hun denken en spreken met hoofdstuk I par. 1: ‘Aangezien alle mensen in Adam gezondigd hebben,

en des vloeks en des eeuwigen doods zijn schuldig geworden, zo zou God niemand ongelijk hebben gedaan, indien Hij het ganse menselijke geslacht in de zonde en vervloeking had willen laten en om de zonde verdoemen volgens Rom. 3: 19, 23 en Rom. 6: 23’. Wanneer een mens daar niet gebracht en gehouden wordt, dan blijft de leer van Dordt een ergernis, een struikelblok. Het verzet ertegen is zo dwaas en gevaarlijk. Het hartelijk buigen eronder is zo heilzaam.

Gods oordeel

Omdat de remonstranten tot de

belijders van de leer van Dordt vals spreken over de leer van vrije genade, waarschuwt de synode ‘... dat zij toezien wat zwaar oordeel Gods zij op zich laden’. Onze vaderen willen de belijdenis pas afsluiten, nádat ze deze ernstige waarschuwing in beweging hebben laten horen: ‘Weet waar u mee bezig bent. Besef dat wie Gods volk aanraakt, Zijn oogappel aanraakt (Zach. 2:8). Het bestrijden en belasteren van de schapen (Hand. 9:4) is het belasteren van de Herder der schapen Zelf. U kunt niet alles maar zeggen en schrijven, want God komt erop terug. Zijn veroordelend vonnis rust erop’. Waar maakten de remonstranten zich dan aan schuldig? ‘... die tegen zo veel Kerken en zo veler Kerken belijdenissen spreken...’. De afgevaardigden naar de Synode van Dordrecht kwamen overal vandaan. Het was een internationaal gezelschap. De buitenlandse vertegenwoordigers hadden ook deelgenomen aan het beraad. Tussen 1517 en 1618/19 waren in allerlei landen veel gereformeerde belijdenisgeschriften verschenen om de kerken te dienen met eendracht en duidelijk Schriftuurlijk onderwijs. De lasteraars moeten beseffen dat zij niet slechts nationaal ingaan tegen de belijdenis, maar ook internationaal.

Verwarring

Het derde waarmee Dordt wil waarschuwen, is dat de remonstranten zoveel kwaad aanrichten in de kerk. We moeten hier bedenken dat de gereformeerde kerk in ons vaderland nog maar net ontstaan was. De kerk was nog zo pril en kwetsbaar. Daarbij was het ook nog eens oorlogstijd. Het land was verwickeld in de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) met Spanje. Kerkelijk was alles kwetsbaar en politiek was alles hachelijk en onzeker. Wie in zo’n tijd een groot conflict binnen de kerken veroorzaakt, laadt een grote schuld op zich. Verdeeldheid zaaien is altijd vreselijk, maar zeker in een ernstig tijdsgewricht! Wie zijn daar vooral de dupe van? De lasteraars ‘beroeren de consciëntie der zwakken’. De zwakken in de kerk en in de samenleving lijdten het meest onder deze verdeeldheid. Wat draag je als aanstichters dan toch een verantwoordelijkheid! Wat doe je de kerkmensen, vooral de kwetsbare en onwetende mensen aan!

Verdeeldheid

De vierde waarschuwing wijst op het gevaar van verdeeldheid onder Gods kinderen. De lasteraars 'zoeken bij velen de gemeenschap der ware gelovigen verdacht te maken'. Het leidt tot polarisatie, er wordt onderling wantrouwen gewekt. Men gaat elkaar schuwen en mijden. Er gaan scheuren lopen door de kerken en de geloofsgemeenschap. Wat een ellende! En waarom? Omdat men eigenwillig zichzelf handhaaft. Men wil de hals niet buigen onder het juk van Christus, zich niet laten gezeggen door het eenvoudige Schriftgetuigenis en door zoveel belijdenissen van binnen- en buitenlandse kerken. Wat is eigenwillige godsdienst toch vreselijk. Dat vreet voort en daarop rust Gods ongenoegen. Wat brengt zelfhandhaving allemaal niet teweeg? Het verabsoluteren van het eigen gelijk brengt slechts duisternis. Reactiedenken is levensgevaarlijk, voor je ziel en voor de kerk.

Bijna ten onder

In hun Voorrede bij de Leerregels brengen de vaders deze crisistijd als volgt onder woorden: 'Want alzo de Kerk niet alleen door openbaar geweld ... maar ook door listigheid der verleiders van den beginne is bestreden, voorwaar indien de Heere haar te eniger tijd van de heilzame hulp Zijner beloofde tegenwoordigheid had ontbloot, zij zou al overlang óf door geweld der tirannen zijn verdrukt geweest óf door de arglistigheid der bedriegers ten verderve verleid'. We lezen hier over het blijvende gevaar van de arglistigheid der bedriegers! Het tere plantje van de kerk in ons vaderland was in groot gevaar. Het dreigde kort na het ontstaan, in de eerste eeuw na de Reformatie, al weg te zakken in dwaling en heidendom, zoals dat in andere Europese landen ook het geval was geweest.

Wat was nu de oorzaak dat men kerkbreed zo gemakkelijk dreigde mee te gaan met het remonstrantse denken? Dit: het kerkvolk kende de eigen belijdenis niet. En het remonstrantisme was ook toen al een godsdienst naar de mens. ♦

► wordt vervolgd

De vraag van de blindgeborene

ds. C.A. van Dieren, Uddel

En zij zeiden wederom tot hem: Wat heeft Hij u gedaan? Hoe heeft Hij uw ogen geopend? Hij antwoordde hun: Ik heb het u alrede gezegd en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom horen? Wilt gijlieden ook Zijn discipelen worden? Zij gaven hem dan scheldwoorden en zeiden: Gij zijt Zijn discipel.'

Johannes 9 vers 26-28a

Opnieuw wordt de blindgeborene ondervraagd en scherp luisteren de farizeeën of hij geen tegenstrijdige verklaring aflegt. De man is niet onder de indruk. Calvijn zegt dat hij vol ironie vraagt: 'O, hebt u het niet gehoord? Wilt u het zo graag nog eens horen?' Matthew Henry voegt eraan toe: 'Het is om hen in liefde te overtuigen.' Dat is wat! De Heere openbaart Zijn grote werken door deze ongeleerde en arme bedelaar. Hij verkondigt hier Gods lof op aarde. Daarom vraagt hij: 'Wilt u het weer horen?' Hoe is dat met ons? Hongeren wij ernaar om het werk van God te horen? Of lijken we op het Sanhedrin? Dan zitten we vol kritiek in de kerk. Dan ergeren we ons en is er afkeer en vijandschap in ons hart.

Luister wat hij vraagt! 'Wilt gijlieden ook Zijn discipelen worden?' Voor hem is dat allernoodzakelijkst. Wat is een discipel? In de eerste plaats is het een leerling. Daarmee zegt de blindgeborene, dat hij het niet weet en onderwijs nodig heeft. Hebben zij dat ook nodig? Dat is wel heel vernederend. Die mannen weten het juist heel goed. Zouden zij dan van leermeesters leerlingen worden? Ja, dat is nodig en dat kan ook. Nicodémus en Paulus zijn er voorbeelden van. 'Discipel' houdt in de tweede plaats in volgeling te zijn en om Christus' wil alles te verlaten. Voor de

blindgeborene is dat de begeerte van zijn hart. Daar strekt zich al zijn lust en liefde heen. Zou het Sanhedrin dat ook willen en de hoge plaats onder het volk willen verlaten?

De farizeeën zitten echter op de liefdesvermaning van die blindgeborene niet te wachten. Het steekt hen tot in het diepst van hun vrome wezen. 'Ze gaven hem dan scheldwoorden.' De schone buitenkant verdwijnt. Hebt u ook zo'n bestaan? Gods kinderen leren dat het diepst inleven. Op de school van Christus leren zij dat gevallen adamsbestaan kennen. Hoe bezat Adam de zoete honing van de liefde tot God en de naaste. Daar hebben wij niets meer van. Ook het vrome Sanhedrin niet. De blindgeborene kan met zijn getuigenis hun hart niet raken. Dat kan God alleen. Boos voegen ze de blindgeborene toe: 'Gij zijt Zijn discipel.' Maar wat voor die mannen het ergste is wat ze kunnen zeggen, klinkt voor de blindgeborene als muziek in zijn oren. Dat is nu juist zijn grote begeerte: een discipel van Jezus te mogen zijn.

Vragen:

1. *Wat houden de woorden 'Wilt u het weer horen?' voor ons in?*
2. *Wat betekent 'van leermeester leerling worden'?*
3. *Op welke wijze leren Gods kinderen in het bijzonder dat ze vijanden zijn?*

‘Als een rokende vlaswiek’

Kerkenraad Oostvoorne

In 1950 kwam in Oostvoorne een aantal mensen bijeen die een bevindelijk-schriftuurlijke prediking begeerden. Een paar jaar later kochten ze een schuurkerkje, aan de Mildenburglaan. Ds. M. Blok ging hier vele malen voor.

Ouderlingen van omliggende gemeenten kwamen naar Oostvoorne om er een preek te lezen. Lange tijd bleef Oostvoorne een afdeling van een grotere gemeente, eerst van Poortugaal, later van Rotterdam-Centrum en Hellevoetsluis. Op 23 maart 1973 werd Oostvoorne door Ds. Th. van Stuijvenberg geïnstitueerd tot een zelfstandige gemeente. Dat is nu 50 jaar geleden. Hij preekte toen over Mattheüs 16 vers 18: ‘En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen’. In juni dat jaar werd de Jeruzalemkerk in gebruik genomen. In die beginjaren werden er beroepen uitgebracht door Oostvoorne en Hellevoetsluis samen. In september 1976 ging de laatste beroepsbrief de deur uit, naar ds. A. Hoogerland.

Daarna kon er niet meer beroepen worden. Beide gemeenten waren te klein geworden.

In 1990 waren er in Oostvoorne nog meer dan 100 leden, sindsdien daalt het ledental. In 2005 waren het er 46, in 2012 42, op dit moment 36. Veel gezinnen verhuizen naar groeigemeenten.

In de loop der jaren werd tweemaal een herdenkingsdienst gehouden. De eerste vond plaats in 1978. 25 jaar eerder was het bestaande schuurkerkje met inventaris gekocht voor 750 gulden. Ds. H. Hofman preekte toen over Jesaja 42 vers 3 en vergeleek de gemeente met een gekrookt riet en een rokende vlaswiek: ‘De gemeente is wel klein, maar blijft in stand door de kracht van de Heere’. De andere dienst was op 23 maart

2013. Ds. J.J. van Ekeveld leidde die dienst vanwege het veertigjarig bestaan en preekte over Deuteronomium 8 vers 2a: ‘En gij zult gedenken aan al den weg, dien u de Heere uw God deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft’.

Ouderling R. Koster kan zich nog herinneren dat ds. Van Ekeveld de gemeente ook een gekrookt riet en een rokende vlaswiek noemde, maar die beide zou de Heere niet verbreken en niet uitblussen.

In november 2013 werd de gemeente van Hellevoetsluis opgeheven.

Er kwamen toen tien (doop)leden van Hellevoetsluis over naar Oostvoorne.

In de consistorie staat een kast met boeken, meegekomen uit Hellevoetsluis. Het zijn veelal preken van ds. Lamain, Floor, ds. Venema en ds. Hoogerland.

Koster: ‘In Oostvoorne komt een eenvoudig volk bijeen onder een waarheid waarbij God op het hoogst verhoogd en de zondaar op het diepst vernederd wordt’.

Nu, tien jaar later, zijn de zorgen groot. De gemeente vergrijsd. Ook zijn er nog maar twee kerkenraadsleden, een ouderling en een diaken.

Koster: ‘Maar de kerkdeuren mogen nog open gaan. We moeten het maar aan de HEERE overlaten hoe het zal gaan. Hij heeft ook in het verleden betoond te werken in de gemeente.

Hij is nog Dezelfde. Het belangrijkste is de vraag of we persoonlijk al weten een gekrookt rietje en een rokende vlaswiek te zijn’. ♦

▶ Ouderling R. Koster (tevens koster) bij de geopende kerkdeur van Oostvoorne.

Overwinningsleven

ds. G. Clements, Gouda

Op cvandaag.nl (22 februari 2023) schrijft dr. W.J. Ouweneel dat hij de calvinistische verzoeningsleer nogal onbevredigend vindt. Bemoedigend is dat hij Calvijn op één lijn plaatst met GerGem-predikanten.

Het is volgens Ouweneel onterecht dat de ‘verzoening door voldoening’ de centrale boodschap van de Bijbel zou zijn. Volgens hem is het Koninkrijk van God de centrale boodschap. Christus heeft de overwinning behaald op de satan en sindsdien breekt het Koninkrijk van God in deze wereld door.

De calvinistische verzoeningsleer is volgens Ouweneel incompleet. Calvinisten vertellen wel vaak ‘waarom’ Christus stierf, maar niet ‘waartoe’, namelijk tot het discipelschap en het Koninkrijk. In de Formulieren van Enigheid zouden dat zwaar onderbelichte thema’s zijn. We horen bij de gereformeerde mensen wel veel over ‘ik ellendig mens’ uit Romeinen 7, maar weinig over ‘meer dan overwinnaars’ uit Romeinen 8. Wat moeten we hierop antwoorden?

Romeinen 7 & 8

Wanneer ik Ouweneel goed begrijp, ziet hij een tegenstelling tussen de mens in Romeinen 7 en Romeinen 8. De mens uit Romeinen 7 zegt ‘ik ellendig mens’, maar volgens Ouweneel kent die mens de kracht van de Heilige Geest niet. De mens van Romeinen 8 kent die kracht wel en zegt: De Geest heeft mij vrijgemaakt van zonde en dood (naar Rom. 8:2).

De echte discipelen van Christus zouden de klacht van Romeinen 7 te boven zijn en dus staan in de overwinning van het geloof. Daarom is het in de vergadering van christgelovigen niet meer nodig om de Tien Geboden te lezen. De christen is vrijgemaakt van de wet. In het overwinningsleven geldt alleen nog het gebod van Christus ‘dat gij elkander liefhebt’ (Joh. 13:34).

Calvijn

Dat zijn heel wat uitspraken die om een reactie vragen. We beperken ons tot de gesuggereerde tegenstelling tussen de mens in Romeinen 7 en Romeinen 8. Laten we de klacht van Romeinen 7:24 eens exegetisch bezien. Volgens Ouweneel is hier een onbekeerd mens aan het woord. Ons antwoord is dat ook in Romeinen 8 gezocht wordt en nog wel door degenen die de Geest ontvingen. ‘Wij die de eerstelingen des Geestes hebben, zuchten in onszelven’ (Rom. 8:23). Volgens Calvijn gaat het in de beide hoofdstukken om de wedergeboren mens die ‘niet alleen met zijn vlees moet worstelen, maar ook voortdurend zijn toestand voor God moet bewenen’. ‘Wie zal mij verlossen?’ betekent volgens Calvijn niet dat deze zuchter Christus niet kent. Maar ‘de meest volmaakten, zolang zij in het vlees wonen, zijn aan deze ellende blootgesteld’.

Dat de zuchter in Romeinen 7 een oprechte gelovige is, blijkt volgens Calvijn ook uit het vervolg in vers 25: ‘Ik dank God, door Jezus Christus,

onzen Heere’. Calvijn schrijft dat de heiligen in hun strijd nooit mogen vergeten wat zij van God ontvangen hebben. Klare taal!

Twee weldaden

Het is ook niet juist dat het nieuwe leven of de heiligmaking in de gereformeerde belijdenissen een ‘zwaar onderbelicht thema’ zou zijn. Calvijn noemt de rechtvaardigmaking en de heiligmaking de twee weldaden uit Christus. De ene kan niet zonder de andere. Maar bij de heiligmaking komt Gods kind de klacht over het zondaarsbestaan nooit te boven.

De titel van het hoofdstuk hierover in de Institutie is veelzeggend: ‘Over de boetvaardigheid’ (Inst. III.3).

De Heidelbergse Catechismus spreekt ook over twee weldaden uit Christus: rechtvaardigmaking en heiligmaking, of verlossing en dankbaarheid. Ook nu weer een ootmoedige toon over de navolging: ‘de allerheiligsten hebben maar een klein beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid’. In de laatste zondagsafdeling 52 horen we opnieuw de klacht van Romeinen 7, ‘dewijl wij van onszelf zo zwak zijn ...’. De twee weldaden vergeving en vernieuwing vinden we ook bij alle nadere reformatoren. Het bekende werk van Wilhelmus à Brakel, de ‘Redelijke Godsdienst’, bestaat uit twee dikke delen. Het eerste deel gaat over ‘hoe’ wij zalig worden en het tweede deel over ‘waartoe’. In dit tweede deel staan zeer lezenswaardige hoofdstukken over het ‘discipelschap’, zoals over de ‘dapperheid’, de ‘vergenoeging’, het ‘zingen’, de geestelijke wasdom, etc.. Tegelijk zijn er ook treurige hoofdstukken over ‘de kracht van de verdorvenheid’, en ‘de geestelijke doodsheid’.

De oprechte christen zoals de Schrift hem tekent, is een tweemens en zaait met tranen. ‘Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende en nochtans alles bezittende’ (2 Kor. 6:10).

De kanttekening zegt kortweg waarin dit rijke bezit bestaat: ‘namelijk in Christus, en met Christus’. In Christus alleen ligt de hoop op de eeuwige overwinning. ‘Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus’ (1 Kor. 15:57). ♦

Lelystad 50 jaar

Kerkenraad Lelystad

Op 18 april is het 50 jaar geleden dat de Gereformeerde Gemeente in Lelystad werd geïnstituëerd.

De Flevopolder was 50 jaar geleden nog erg leeg en is in de loop der tijd voller gebouwd. Steeds meer agrariërs vonden hun weg naar de nieuwe polder. Leden van de Gereformeerde Gemeenten in de polder gingen zondags naar Kampen, maar naarmate de tijd vorderde, ontstond er behoefte aan een eigen gemeente. Ds. P. Honkoop heeft zich daar zeer voor beijverd, met als gevolg dat op 14 oktober 1969 de eerste diensten in een gehuurd zaaltje plaatsvonden. Ds. Honkoop preekte die zondag voor een klein groepje mensen. In de morgendienst was de tekst Exodus 15:13: 'Gij leiddet door Uw weldadigheid dit volk dat Gij verlost hebt; Gij voert hen zachtkens door Uw sterkte tot de lieflijke woning Uwer heiligheid'. Die zondagmiddag waren er achttien hoorders. Toen ging de preek over Psalm 132:13-15: 'Want de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd. Ik zal haar kost rijkelijk zegenen, haar nooddruften zal Ik

met brood verzadigen'. Deze Bijbelwoorden heeft de Heere door de jaren heen willen bevestigen.

Openbaring 22

Het groepje mensen groeide. De clasis gaf in 1973 toestemming tot instituering van een gemeente in Lelystad. Die vond op 18 april plaats in een dienst waarin ds. Honkoop preekte uit Openbaring 21:22: 'En Ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere,

de almachtige God, is haar Tempel, en het Lam'.

De gemeente telde toen ongeveer 120 (doop)leden. In de loop der jaren groeide de gemeente tot meer dan vierhonderd (doop)leden. Inmiddels ligt het ledenaantal weer op het niveau van 1973. Lelystad is een stadsgemeente buiten de Biblebelt en dat wordt aan den lijve ondervonden. In 1976 werd het eigen kerkgebouw (de Bethelkerk) in gebruik genomen. Al snel daarna nam kandidaat R. Kattenberg het beroep naar Lelystad aan. In 1992 kwam ds. C.G. Vreugdenhil en in 2005 kwam opnieuw ds. Kattenberg.

Herdenkingsdienst

De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan. Elke zondag is het Woord verkondigd. Vele catechisatielessen zijn gegeven. Ontelbaar veel verenigingsavonden zijn er geweest. Evangelisatieactiviteiten in Lelystad en Almere zijn rijk gezegend. Velen werden geraakt en vernieuwd door het Evangelie. Groot is de trouw van de Heere tot op de dag van vandaag. Hoewel we een kleine gemeente zijn geworden, mogen we met elkaar ervaren dat Jezus Christus gisteren, en heden, en tot in der eeuwigheid Dezelfde is!

Op zondag 16 april is er een herdenkingszondag waarin twee oud-predikanten hopen voor te gaan: ds. Vreugdenhil om 9.30 uur en ds. Kattenberg om 17.00 uur. Op zaterdag 22 april wordt een reünie voor oud-leden en belangstellenden gehouden. Opgave voor deze reünie kan tot 31 maart via: 50jaargglelystad@gmail.com

Christus gekruist of Het merg van het Evangelie

James Durham;

uitg. Den Hertog; 976 blz., € 49,90.

"Christus gekruist", een boek van de Schotse prediker James Durham, bevat 72 preken over Jesaja 53. Een prachtig werk. Een parel van de Schotse Reformatie! Allereerst wil ik de vertaler, Peter Jan Valk, bedanken. Hij heeft door nauwkeurige vergelijking met de originele en andere uitgaven van dit werk een betrouwbare en toegankelijke verklaring van dit grote werk tot stand gebracht.

Uitgeverij Den Hertog heeft dit omvangrijke geschrift van 976 bladzijden uitgegeven in samenwerking met de Stichting Gereformeerd Erfgoed, waardoor het boek voor een redelijke prijs op de markt gebracht kon worden. Zowel de uitgever als de stichting verdienen onze waardering. Ik bezit dit werk al jaren in een oudere uitgave, maar vind deze nieuwe uitgave veel toegankelijker. Hier ontmoet je het beste

van de Schotse theologie. Wat valt er veel uit te leren, theologisch, maar vooral ook bevindelijk. En wat staat Jezus Christus centraal in Zijn lijden en sterven. Hoe Bijbels worden onbekeerden op Christus gewezen en hoe wijs worden de gelovigen geleerd om van deze Jezus gebruik te maken. In dit boek vinden we duidelijke, geheel Bijbelse uiteenzettingen van vraagstukken die nog steeds veel verwarring geven. Als iedere ambtsdrager eens las hoe Durham schrijft over het aanbod van genade, de uitgestrektheid van Christus' verdiensten en de genade van het geloof, wat zouden al onze redeneringen dan zonder inhoud blijken te zijn.

Bestreden mensen worden op een diep warme en wijze manier tegemoet getreden en de juiste weg gewezen. Dwalingen worden ontmaskerd, theologisch en eerlijk. Bij dit alles is de gekruisigde Jezus het antwoord op alle vragen omtrent de zaligheid van een gevallen zondaar. Er zou nog zo veel meer te zeggen zijn. Laaf u aan deze zuivere bron uit Gods heiligdom. Het is de prijs meer dan waard.

ds. C. Harinck, Kapelle

Uw onbezweken trouw

ds. J. Schipper;

uitg kerkenraad Geref. Gemeente Leerdam; 222 blz., € 15,00.

Voor de aankoop van het tegenover de kerk van de gemeente in Leerdam liggende pand en om dat geschikt te maken voor verenigingswerk en catechisatie zijn heel wat middelen nodig. Als oud-herder en leraar van Leerdam wil broeder Schipper met het uitgeven van een bundel met 52 meditaties daaraan een bijdrage leveren. Terecht schrijft hij in het Woord vooraf dat het belangrijkste is dat we genade mogen ontvangen waarover in deze bundel geschreven is.

De treffende titel "Uw onbezweken trouw" is ontleend aan Psalm 89:7 (ber.). Die trouw van de Heere komt hier aan de orde. De meditaties bestrijken het hele jaar, van Nieuwjaar tot Oudjaar. Ook is rekening gehouden met de loop van het kerkelijke jaar. Voor elke week is er een meditatie. De inhoud is overigens waard om er alle

dagen van de week over te mediteren. Bij het lezen horen we als het ware onze broeder spreken. Hij heeft de gave om de exegeese op een eenvoudige, maar duidelijke wijze in verbinding te brengen met het bevindelijke leven. Hij dringt steeds door tot de kern van het geestelijke leven, waarin het werk van Christus in Zijn komst, Zijn lijden, sterven, hemelvaart en wederkomen om te oordelen centraal staat. In alle meditaties staat op de voorgrond: Eén ding is nodig! In meditatie nummer 34 stelt hij de vraag: Wat betekent dat? Kort en krachtig en tegelijk zo veelbetekenend geeft hij als antwoord: 'Een Borg voor mijn schuld en een God voor mijn hart. Een leven tot eer en verheerlijking van Zijn Naam. Een zitten aan de voeten van die dierbare Middelaar Gods en der mensen in de gemeenschap met Sions Koning'. Graag sluit ik me aan bij de wens van de auteur dat de persoonlijke ondervinding van Gods genadige trouw ons aller deel mag zijn. De bundel kan besteld worden via info.ggleerdam@kliksafe.nl of tel.nr. 0345-623166.

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Lethbridge (Alberta, Canada),
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland;
te Ooltgensplaat,
ds. C. Sonneveld te Alblasserdam;
te Oudemirdum,
ds. G. van Manen te Elspeet;
te Rijssen-Noord,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
te Stolwijk,
ds. C. Sonneveld te Alblasserdam;
te Wolphaartsdijk,
ds. E.J. Boudewijn te
Barneveld-Centrum.

Bedankt

voor Aalst,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
voor Brakel,
ds. G. van Manen te Elspeet;
voor Lelystad,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
voor Nieuwdorp,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam.

AANGEPASTE DIENST MOERKAPELLE

Op zaterdag 25 maart (15.00 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Moerkapelle een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. H. Brons. Iedereen is welkom.

VERSLAG INTREDE DS. J. DE KOK IN SINT-ANNALAND

Ds. J. de Kok werd op 2 maart bevestigd als predikant van de Gereformeerde Gemeente in Sint-Annaland. Met blijdschap en verwondering ontving de gemeente na een vacante periode van 169 jaar een eigen herder en leraar uit Gods hand.

In de bevestigingsdienst bediende de consulent ds. C. van Ruitenburg Gods Woord uit 2 Korinthe 2 vers 15 en 16. Zijn preek had als thema 'Een goede reuk van Christus', verdeeld in twee gedachten: hoe die reuk verspreid wordt ('Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen die zalig worden, en in degenen die verloren gaan'), en hoe die reuk ontvangen wordt (een reuk des doods ten dode, of een reuk des levens ten leven).

Ds. Van Ruitenburg zei: 'Wie is tot deze dingen bekwaam? Maar de Heere zendt Zijn knechten niet voor niets. Er is altijd vrucht, of ten leven of ten dode'.

In de intrededienst bediende ds. De Kok het Woord vanuit Nahum 1 vers 15.

'Zie op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschap, die vrede doet horen'. Het thema van de preek was 'Nahums opdracht', om te zien (het zien op de bergen), om te zoeken (naar de voeten van de goede boodschapper), en om te luisteren (naar hem

die de vrede doet horen).

Ds. De Kok sprak de gemeente, de kerkenraad, de genodigden en zijn gezin hartelijk toe.

Aansluitend werd hij toegesproken door de burgemeester van Tholen, mevr. M.L.P. Sijbers, door ds. M. Blok, namens de Particuliere Synode Zuid en de classis Tholen, door ds. A.S. Middelkoop, namens de plaatselijke kerken, en door ouderling G.D. Roeland, namens kerkenraad en gemeente. Ouderling Roeland noemde de dominee een dienaar van het Woord, het vleesgeworden Woord, maar ook een bedienaar van het Woord (van wet en Evangelie). De gemeente zong ten slotte de predikant Psalm 121:3 (Datheen) toe: 'God zal van boven u bijstaan, Die u ter rechterhand, staat tot uwen bijstand, 's daags zal u de zonne niet slaan, de mane koud met schaden, zal u 's nachts niet beladen'. Na het dankgebed legde ds. De Kok voor de eerste keer als herder en leraar de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Sint-Annaland

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 119: scriba van de classis Barneveld is nu: L.J. Wisse, Het Drie 32, 3888 KE Uddel; tel. 0577-401189; e-mail ljwisse@outlook.com

Berichten

TOERUSTING CGO

CGO biedt verschillende toerusting aan voor ambtsdragers. U kunt kennismaken met het vak kerkrecht, of toegerust worden voor één van de kerntaken van de kerk, zoals pastoraat of het geven van catechisatie. CGO Toerusting organiseert leergangen catechese, pastoraat en kerkrecht op aanvraag. Start april en mei: kerkrecht te Middelburg,

pastoraat te Ede en Ridderkerk, ouderenpastoraat te Zwijndrecht. Voor details of inschrijven cgo.nu/toerusting/ toerusting-ambtsdragers

KOERS ZOEKT STAFLEDEN

Voor het komende seizoen is Koers op zoek naar stafleden. Alleen met de hulp van vrijwilligers kunnen we ervoor zorgen dat we deze zomer niemand

teleur hoeven te stellen. Ben of ken jij iemand met een hart voor jongeren en de drive om met elkaar een gezellige en waardevolle vakantie te organiseren en te leiden? Vind je het belangrijk om het Woord te laten spreken en samen met kinderen na te denken over wat God ons biedt en van ons vraagt? Dan ben jij het staflid dat we zoeken! Kijk op jbgg.nl/koers

VERKOPINGEN

Geldermalsen - Bethelkerk, vr. 24 mrt., 19.00-21.00 uur en zat. 25 mrt., 9.30-10.30 uur, verkoop tweedehandskleding; opbrengst voor MAF; meer info op www.kledingbeursditendat.nl

Stolwijk - Geref. Gemeente, vr. 24 mrt., 9.00-12.30 en 19.00-20.00 uur, verkoop tweedehandskleding (contant betalen).

Waardenburg - De Hoeksteen, Dorpsstraat, zat. 25 mrt., 10.00-14.00 uur, verkoping door vrouwenvereniging Alle den Volcke t.b.v. zending en evangelisatie.

Veenendaal - Adventkerk Geref. Gemeente, zat. 25 mrt., 10.00-12.00 uur, verkoping tweedehandskleding en speelgoed; 50% is voor de inbrenger, 50% voor Bijzondere Noden (Turkije/Syrië), alleen pinnen; meer info: kledingverkoopadventkerk@gmail.com

Oudemirdum - Geref. Gemeente, zat. 25 mrt., 10.00-14.00 uur; verkoping t.b.v. kerk, zending en evangelisatie.

ZANGAVONDEN

Boskoop - Geref. Gemeente, vr. 24 mrt., 19.30, koor- en samenzangavond t.b.v. SDOK; opening ds. P.J. de Raaf, appelloord Richard Groenenboom.

Genemuiden - Geref. Gemeente, zat. 25 mrt., 19.30 uur, psalmzangavond met Genemuider bovenstem, organist Pieter Heykoop, leiding ds. A. Verschuure; collecte voor Bijbelverspreiding.

Goes - Westerkerk, zat. 25 mrt., 19.30 uur, jong gem. koor Sela, kinderkoor David; leiding ds. M. Karens, collecte voor Stichting Ontmoeting, toegang vrij.

Middelharnis - Herv. kerk, zat. 25 mrt., 19.30 uur, zangavond t.b.v.

deputaatschap voor Israël, jongerenkoor Loïs, Amazing Grace Choir, kinderkoor Kadosh en jeugdkoor Hadar; leiding ds. C. van Ruitenburg; kaarten en informatie www.peterwildeman.nl/concerten

Rhenen - Geref. Gemeente, vr. 24 mrt., 19.00 uur, zang- en zendingsavond, kinderkoor Obadja, ZGG-voorlichter Frans van Gro; collecte voor ZGG.

Werkendam - Geref. Gemeente, zat. 18 mrt., 19.00 uur, jubileumavond van jeugdkoor Asaf m.m.v. mannenkoor Elim, ds. H.J. Agteresch, leiding.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Zij zullen de kracht vernieuwen

Welk verschil is er tussen de godsdienst van een levende ziel en die van een dode belijder? De godsdienst van een dode belijder begint met zichzelf en eindigt met zichzelf; begint in eigen wijsheid en eindigt in eigen dwaasheid; begint in eigen kracht en eindigt in eigen zwakheid. Er is in hem nooit een uitgang der ziel tot God, er zijn geen verborgen handelingen met de Heere; geen daden des geloofs ten opzichte van de Goddelijke volmaaktheden.

Maar het kind van God, ofschoon vaak zwak, vermoeid en afgemat door vele moeilijkheden, lasten en smarten, stijgt, wanneer de Heere Zich vertoont en zijn kracht

vernieuwt, omhoog, en laat niet af zich op de vleugelen van geloof en liefde te verheffen, totdat hij in het heiligdom des Allerhoogsten ingaat. Een levende ziel kan nooit vergenoegd zijn, tenzij hij in een levende vereniging en gemeenschap verkeert met de Heere van leven en heerlijkheid. Alles wat niet hiertoe strekt, is hem ledig. Alles wat de tijd en het genot bieden, kan een kind van God niet bevredigen. Niets anders dan de levensgemeenschap en vereniging met de Heere, Zijn gunst en tegenwoordigheid te genieten, Zijn liefde te smaken, Zijn heerlijkheid te aanschouwen, niets anders dan alleen dit zal ooit de behoeften van een verlost en wedergeboren ziel

kunnen vervullen.

Daartoe verwaardigt de Heere Zijn volk. 'Zij zullen de kracht vernieuwen'. Zij zullen niet altoos kermend op de grond liggen, niet altoos in bezwijming liggen vanwege de verwondingen door de zonde, niet altoos geketend door de boeien der wereld, niet altijd in hun ziel gejaagd als een veldhoen op de bergen. Er zal een vernieuwing van hun kracht zijn. 'Zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden; zij zullen lopen en niet moede worden; zij zullen wandelen en niet mat worden'.

J.C. Philpot in een preek over Jesaja 40:31

J.C. PHILPOT
(1802-1869)

Kerkdiensten

ZONDAG 19 MAART 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Aalst** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W.J. Karels; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveldt; **Alphen aan den Rijn** 15.30 uur stud. R.T. Michielse; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Barendrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur stud. J. Janse; **Bodegraven** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 18.30 uur ds. C. Sonneveldt; **Capelle aan den IJssel-West** 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. M. Joosse; **Deventer** 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Dirksland** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. J. Beens; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 15.30 uur ds. J. van Laar; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur stud. A.E. Brijder; **Enter** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; **Gorinchem** 15.30 uur ds. P.C. Vlot; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. B. Labee; **Haamstede** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Hardinxveld-Giessendam** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 ds. M.H. Schot en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; **Herkingen** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Hilversum** 10.00 en

17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Hoofddorp** 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoogeveen** 9.30 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Houten** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. W. Harinck; **Kamperland** 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. G. Beens; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Kortgene** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 (H.A.) en 17.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; **Marknesse** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Meliskerke** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; **Nieuwe-Tonge** 18.00 uur ds. C. Harinck; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; **Nieuwerkerk** 15.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 15.30 uur ds. M. Karens; **Nunspeet** 9.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 14.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Oostkapelle** 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oudemirdum** 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Poederoijen** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Poortugaal** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Puttershoek** 18.00 uur ds. J. IJsselstein; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur stud. A.E. Brijder; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse;

Rilland-Bath 18.30 uur ds. M. Karens; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Rotterdam-IJsselmonde** 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.A.), 14.00 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.00 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 15.00 uur stud. J. Janse; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingen** 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Vlissingen** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Westzaan** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Wierden** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Wolphaartsdijk** 9.30 uur ds. C. van Krimpen en 14.00 uur ds. A. Schreuder; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 21 MAART 2023

Borssele 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Dirksland** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Kamperland** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Oosterland** 19.30 uur ds. J.W. Verweij; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. J. van Laar; **Terwolde-De Vecht** 19.30 uur (voor de zending) ds. H.J. Agteresch; **Yerseke** 19.30 uur (Tijdrede) stud. J.C. Kriekaart.

WOENSDAG 22 MAART 2023

Benthuizen 19.30 uur ds. J. Schipper; **Brakel** 19.30 uur ds. G. Beens; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van

Boven; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Hoofddorp** 19.45 uur stud. A.E. Brijder; **Houten** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Klaas-waal** 19.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Krimpen aan den IJssel** 14.30 uur (huw. bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Melissant** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Nieuw-Beijerland** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Nisse** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. L. Blok; **Opheusden** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Oppeendoes** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Poortugaal** 15.00 (Biddag) en 19.30 uur (Biddag) ds. M. Joosse; **Rhenen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; **Scherpenisse** 19.30 uur (Tijdrede) ds. J. de Kok; **Scherpenzeel** 19.30 uur ds. J. Beens;

Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Spijkenisse** 19.30 uur ds. E.J. Boude-wijn; **Sprang-Capelle** 19.30 uur stud. J. Janse; **Stolwijk** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Tricht-Geldermalsen** 15.00 uur (huw. bev.) ds. A.A. Brugge; **Veenendaal** 19.30 uur ds. B. Labee; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Zwolle** 19.30 uur ds. S.W. Janse.

DONDERDAG 23 MAART 2023

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 19.45 uur ds. J. Beens; **De Valk-Wekerom** 13.45 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **'s-Gravensande** 19.45 uur ds. W. Vischer; **Hendrik-Ido-Ambacht** 19.30 uur ds. M.H. Schot; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. A. Schot; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds. G. Beens; **Leiderdorp** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; **Meeuwen** 19.30 uur ds. G. Pater; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rhenen** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; **Ridderkerk-Slikkerveer** 19.30 uur ds.

C.J. Meeuse; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. C. Hogchem.

VRIJDAG 24 MAART 2023

Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee

ZATERDAG 25 MAART 2023

Boskoop 15.00 uur (Dovendienst) ds. P.J. de Raaf; **Moerkapelle** 15.00 uur (aangepaste dienst) ds. H. Brons..

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 19 MAART 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Vanwege het aanstaande vertrek van onze huidige koster komt de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Woerden graag in contact met kandidaten voor een nieuwe

Koster-beheerder

Een uitgebreide beschrijving van de functie vindt u op onze website:
www.gergemwoerden.nl

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de kerkmeester, diaken P.T.M. Bos, tel. 0348 – 432 057.

Schriftelijke sollicitaties met CV en kerkelijke alsmede zakelijke referenties graag voor D.V. 31 maart a.s. richten aan de scribe van de kerkenraad, H. de Jong, Mijzijde 85, 3471 GR Kamerik, e-mail: hdejong@gergemwoerden.nl

Veel gevraagde Schippersserie: 47 dl
€ 375,- / 5 dl: 10,- ipv 14,95 per deel /
Digitale Paasverhalen: www.ramshoorn.nl

Mooi chalet te huur, 6 pers., op Camping Bergzicht, v.a.g.v., aantrekkelijke prijs.
Info: 06 82011963

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.
Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Geniet van uw vakantie in een compleet ingerichte CHALET of LODGE (5 tot 7 pers.) in Frankrijk, Spanje of Oostenrijk
Info: 0653895937 www.familylodges.eu

Vakantiehuizen Frankrijk 2-8 pers., zwembad, rust, ruimte, natuur, markten/brocante, mooie steden, wandelen, fietsen, 55+/jonge gezinnen korting
www.evenfransleven.nl

**GER. GEM. GOUDA
GROTE KOOR- EN SAMENZANGAVOND**

Thema: **"Uw God is Koning"**
Medewerkenden: Ds. P. den Ouden
Mannenkoor Canticum Gouda
Kinderkoor Jong Sursum Corda
Blokfluitensemble "Con Brio"
Vrijdag 24 maart 2023
Aanvang: 19.30 uur - Toegang gratis
Collecte Woord & Daad

TE HUUR: Leuke instapklare half-vrijstaande jaren '30-woning met grote tuin aan de rand van **Sint Philipsland**. Volledig gerenoveerd en uitgebouwd in 2022/23. Ca. 80m2 woonoppervlak. 3 slaapkamers. Op loopafstand van Ger. Gem. en Ref. Basisschool. Op 40 autominuten van Rotterdam. Beschikbaar vanaf D.V. mei 2023. Informatie: bel of app: 0619830022

Zin om te **kamperen** met andere christelijke gezinnen in de **Franse Alpen**? Leuke activiteiten. Tussen 28 juli en 12 aug, welkom! www.kamperenmetelkaar.nl

Admodum

**Uw organisatie
weer gezond
én effectief**

WWW.ADMODUM.NL

**Nieuw verschenen:
Meditatiebundel 'Uw onbezweken
trouw' t.b.v. Ger. Gem. Leerdam**

Inhoud: 52 eenvoudige meditaties
- 222 bladzijden - met leeslint

Opbrengst: Nieuw verenigingsgebouw
Ger. Gem. Leerdam

Prijs: 15 euro per stuk excl. verzendkosten

Voor iedere week een meditatie.

Een duidelijk, eenvoudig boekje voor eigen gebruik en waardevol om cadeau te geven!

Gereformeerde Gemeente Leerdam

Bestellen bij fam. M. den Besten. Dit kan via info.ggleerdam@kliksafe.nl of via 0345 62 31 66 (19.00 -21.00 uur)

Vakantie in Elspeet? Ons comfortabel en gezellig ingerichte Boshuis is onverwachts nog enkele weken vrij in de zomer (wk 32, 33, 34 en 35). Voor meer informatie en boeken: ga naar onze website boshuiselspeet.nl of bel/app naar 06-49496699.

**Een terugblik op
12 MAANDEN
NOODHULP OEKRAÏNE**

Woensdag 22 maart - 19.30 uur

In het afgelopen jaar hebben we ontzettend veel giften van u ontvangen. Graag willen we verantwoorden wat we hiermee gedaan hebben.

In een korte livestream van 20 minuten vertellen onze mensen over de stand van zaken in Oekraïne en van de hulp die we daar bieden. Ook is er gelegenheid om uw vragen te stellen die we live zullen beantwoorden.

Lees meer informatie op

bijzonderenoden.nl/livestream

bijzonderenoden
handen van de kerk

Rekeningnummer: NL52 INGB 0000 3074 47

HUIZE
Winterdijk

Adviseur Kwaliteit en Beleid
32-36 uur per week

Manager Bedrijfsvoering en Diensten
(tevens MT-lid) voor de aansturing van het
bedrijfsbureau en facilitaire dienst
24-36 uur per week

Wat hebben wij te bieden?

Meer dan wij hier kunnen beschrijven, neem snel contact op!

Durf jij het aan?

Scan de QR-code of bel 0182-680000

www.werkenbijwinterdijk.nl

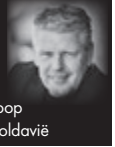
PSALMZANGAVOND MET GENEMUIDER BOVENSTEM

D.V. ZATERDAG 25 MAART

Ger. Gem. Genemuiden • Toegang vrij!

Aanvang: 19.30 uur • Organist: Pieter Heykoop

Leiding: Ds. A. Verschuure • Collecte t.b.v. Moldavië

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!

Safaritent/stacaravan/kampeerplaats.

Kijk op www.dewelblok.nl

Tel. 0111-482523

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73

Aanmelden: www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

**Bureau
Mark.**

Luisteren,
met oog voor elkaar.

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureaumarck.nl

bureaumarck.nl

Werken
waar liefde
woont

Maak kennis met de zorg
en kom speeddaten!

Voor data, locaties en aanmelden, zie:

cedrah.nl/speeddate

Ook voor
zij-instromers
en studenten

cedrah.nl/omscholing

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

Gastopvang Stichting de Vluchtheuvel

Soms is het nodig dat een kind een poosje afstand neemt van de thuissituatie. Bijvoorbeeld omdat het thuis niet lekker loopt. Dit kan ook gelden voor jongeren of (jong)volwassenen. Denk dan eens aan **gastopvang**.

Voor algemene informatie, een hulpvraag of voor aanmelding als gastgezin kunt u contact opnemen met onze coördinatoren:

→ **Regio Oost**

Jeannine Hendriksen

06 - 21386673 • jhendriksen@stichtingdevluchtheuvel.nl

→ **Regio Noord-West & Zuid-West**

Gerda van Es

06 - 15377676 • gvanes@stichtingdevluchtheuvel.nl

→ **Regio Zeeland**

Caroline Meulmeester

06 - 27074115 • cmeulmeester@stichtingdevluchtheuvel.nl

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

**DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELCED'S**

**Makkelijker
dan een
cd-speler**

FamilyStream

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

www.familystream.com

De begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

W VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug
op ons bungalowpark!

**AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL**

www.deverrassing.nl
0222 318906

Maak gebruik van onze service aan huis.
Prachtige collectie PVC vloeren.
Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.
06-19557166 De Vloerenkoning.nl

Terlouw Parket, voor het leveren, leggen
en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of
mail naar info@terlouwparket.nl

Reünie Veldheim

31 maart, Ede

Naar aanleiding van de renovatie en heropening van Veldheim is er een reünie georganiseerd. Alle oud – medewerkers van Veldheim zijn van harte welkom.

Opgeven en meer informatie bij Henriëtte: reunieveldheim@adullamzorg.nl

TIJD	DATUM	ADRES
20.00 — 22.00 uur	D.V. vrijdagavond 31 maart 2023	Bovenbuurtweg 33 6717 XA Ede

Adullam
gehandicaptenzorg

waardenvolle zorg

MEESTER/JUF

CLUSTER 4

FULLTIME

**BEN JIJ
TOE AAN DE
VOLGENDE
STAP?**

Als leerkracht cluster 4 lees je het gedrag van kinderen. **Je helpt hen stap voor stap richting een betekenisvolle toekomst.**

Speciaal onderwijs in Barneveld. Iets voor jou? Bel Bep Jansen: 06 238 369 44 / 0342 200 300.

Samen met je onderwijsassistente is er veel ruimte voor individuele begeleiding binnen de groep van 12 leerlingen.

Rehoboth
Onderwijs en zorg

werkenbijrehoboth.nl

HEEREN
VAN
OPHEUSDEN

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw of armoede? Stichting kleinsteun.nl luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Praktijk
den Uijl

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

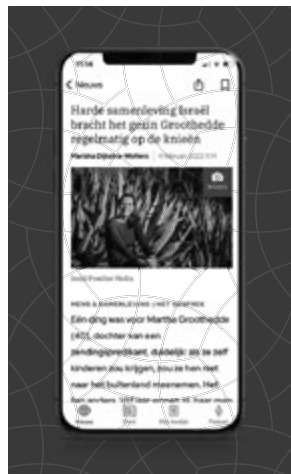

**PROBLEMEN MET
VERSLAVING?**

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 0601964 www.addisa.nl

**Download de
gratis nieuwsapp!**

Scan de QR-code of
ga naar rd.nl/app

De Poedelick in Beekbergen biedt dagbesteding voor ouderen met een uiteenlopende zorgvraag. Daarnaast bieden wij (jong)volwassenen een beschermde woonomgeving. Wij zijn op zoek naar een...

Zorgcoördinator

Als zorgcoördinator ben je (mede)verantwoordelijk voor het leveren van kwalitatief goede zorg en het leefplezier bij onze bewoners en deelnemers van de dagbesteding.

Meer informatie? Kijk op www.depoedelick.nl,
bel 06-51387446 of mail simonpeter@depoedelick.nl

de Poedelick
zorg-woonboerderij

Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCCONSULTS

Precies de hulp die je nodig hebt!

Buroinfra
INGENIEURSBUREAU CIVIELE TECHNIEK

ONS WERK BEGINT BIJ JOU!
We zoeken een:

**LANDMETER-
TEKENAAR**

Meer informatie?
www.buroinfra.nl • info@buroinfra.nl
of bel Frans Bart: 06-43833684

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energistraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

G1 waspoeder van NeoLife
100% zuivere waspoeder, fosfaatvrij
Milieuvriendelijk, niet giftig
Veilig bij een gevoelige huid
Maart-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteuren: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers,
boeken ter recensie en vragen voor de
rubriek 'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten en
beroepingswerk**

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
aan Verloop drukkerij**

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementsprijzen
(bij vooruitbetaling):**

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

Het is vele jaren later. 'Het zal wel de laatste keer zijn', zei Hendrik tegen Toon de smid, die bij hem op bezoek was. 'Ik voel me niet goed'.

'Dan hoop ik je weer te zien, daar waar geen moeite, rouw en verdriet meer zal zijn. Waar God zal zijn alles en in allen'. 'Dat hoop ik ook, Toon.' Moeizaam kwam Hendrik omhoog uit de leunstoel. Hij liep naar de tafel. 'Jarenlang heb ik mijn eenvoudige, maar heerlijke werk mogen verrichten', zei hij.

Hij stopte even om adem te halen. 'Ik heb veel goede ontmoetingen gehad, maar ook veel moeilijke omstandigheden meegemaakt, Toon.' 'Dat is zo, maar de Heere heeft Zich toch altijd een verrassend God getoond, nietwaar, Hendrik?' 'O ja, over de Heere heb ik nooit te klagen gehad. Alleen over me zelf. Dat de Heere mij wilde gebruiken, dat is niet te begrijpen. Ik, die minder ben dan een druppel van een emmer en als een stofje van de weegschaal. Ja, minder dan niet en ijdelheid'.

Arie kwam de kamer binnen. 'Je kunt wel een boterham mee blijven eten', zei hij.

'Ik wilde eigenlijk naar huis gaan', antwoordde Toon. 'Doe het maar, Toon', drong Hendrik aan.

Arie liep weer naar de keuken.

'Hier heb ik altijd mijn thuis gehad', zei Hendrik.

Ook nadat de molenaar en zijn vrouw overleden waren, kon ik altijd bij Arie terecht. Hij is voor mij als een broer',

Hendrik zweeg even. 'Ik ben blij dat je bent gekomen, Toon. Ik was bang dat ik je hier niet meer zou zien. Ik...'. Hendrik trok wit weg.

'Je kunt beter even op bed gaan liggen', zei Toon.

'Dat... kan... ik niet meer', fluisterde Hendrik. 'Ik zal je wel helpen', zei Toon. Hij ondersteunde Hendrik.

Arie kwam binnen. 'Gaat het niet goed, Hendrik?' vroeg hij. 'Jawel', fluisterde Hendrik, 'maar ik hoef geen brood'.

► slot volgt

45

Drijfzand

Het strand bij het dijkvak 'Het Gat' onder Westkapelle aan de Noordzee kan gevaarlijk zijn. Hou rekening met drijfzand.

Over een lengte van ongeveer 1,4 kilometer is hier in oktober 1944 de zeedijk gebombardeerd door de geallieerden. Een betere manier om de Duitsers te verjagen dan het eiland Walcheren onder water zetten was er niet. Door het gat stroomde het zeewater het land in. Vloed en eb, op en neer, dag aan dag. Daar is nu 'Het Gat' en een mooi duingebied. Waar toen de verschrikkelijke oorlog woedde, is nu prachtige natuur. Maar... pas op drijfzand!

Gods Woord spreekt ook over drijfzand. Het huis van de dwaze bouwer werd op de zandbodem gebouwd, zonder fundament. Je weet wat er gebeurde toen de storm losbrak en de winden op dat huis sloegen. Je huis kan zomaar losraken van de grond en meedrijven met de stroom. Zoals bij overstromingen, heftige gevolgen van klimaatverandering. Wat stevig stond het huis van de wijze bouwer op de rotssteen! Die gelijkenis gaat over eeuwig wel of eeuwig wee. Mijn ziel, heb je een fundament onder je leven? Mag je al staan op de vaste rots van je behoud? Dan mag de storm komen. Het drijfzand van de wereld doet geen kwaad meer. Het fundament is de rots en de rots is Christus.

Ds. J. de Kok heeft in zijn afscheidspraak de kinderen en jongeren van Westkapelle nog één keer gewaarschuwd voor het drijfzand van de zonde en de wereld. Je komt er in om, blij er ver vandaan! Zoek de Rots Christus in de branding van het leven. Die vast staat en je bewaart voor verdrinken en omkomen. 'Zoek Jezus veel, zoek Jezus vroeg. Wie Jezus heeft, die heeft genoeg'. De vaste rots van mijn behoud, als de zonde mij benauwt. Het fundament voor alle leeftijden.

Leestip: Mattheüs 7:24-29

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Uw Heilige Geest

Dikwijls horen we in preken en bidden, spreken over 'Uw Heilige Geest'. Waar komt dat vandaan en is het wel passend om zo te spreken over Zijn werk in zondaarsharten?

Herkomst en gebruik

De vraagsteller was wat bang dat de Persoon en de Heilige Geest een andere, eigenlijk 'mindere' plaats lijkt te krijgen in de aanbeddelijke Drie-eenheid van Vader, Zoon en Heilige Geest. Nu is dat in de geschiedenis van Gods Kerk regelmatig zo geweest. De Geest van God werd bijvoorbeeld gezien als een kracht en niet als Persoon.

Maar de gebruikte uitdrukking is naar de Heilige Schrift, al vinden we deze letterlijk maar één keer in de Bijbel. In Psalm 51 vers 13 lezen we: 'Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heiligen Geest niet van mij'. De Bijbel *met uitleg* schrijft erbij: 'David smeekt of God hem niet de rug wil toekeren en of hij de nabijheid van de Heilige Geest, Die hem kracht gaf, niet hoeft te missen'. Matthew Henry (1662-1714) tekent in zijn Bijbelverklaring onder meer op: 'Heere, wat Gij mij ook ontnemt, mijn kinderen, mijn kroon, mijn leven, neem Uw Heilige Geest niet van mij. Maar laat Uw Heilige Geest bij mij blijven om het werk van bekering in mij te volmaken, om mij te weerhouden van wederom in de zonde te vallen, en mij bekwaam te maken om mij te kwijten van mijn plicht als vorst en psalmist'.

Veel vaker gebruiken we de uitdrukking in onze Psalmen (berijming 1773). We zingen bijvoorbeeld: 'Heer', ai maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend' (25:2), 'Ai, laat van mij Uw Heil'gen Geest niet scheiden' (51:6), 'Bezielt Gij hen door 't zenden van Uw Geest' (104:15), 'Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest' (119:3) en 'Uw goede Geest bestier' mijn schreden' (143:10). Met het berijmde Gebed des Heeren, zingen we: 'Regeer ons door Uw Geest en Woord' (vers 3) en 'Die door Uw Geest ons troost en leidt' (vers 9).

Ook in de kanttekeningen lezen we (met name bij de Psalmen) regelmatig

de uitdrukking 'Uw Heilige Geest'. Waarschijnlijk heeft het óók daarom regelmatig een plaatsje in de eredienst onder de prediking en in de gebeden. En het is dus passend om zo te spreken over Zijn werk in zondaarsharten.

Belijden en beleven

Als we dicht bij onze belijdenisgeschriften blijven, is de vrees voor een 'mindere' plaats uitgesloten. De geloofsbelijdenis van Athanasius roept ons op om de enige God in de Drieheid, en de Drieheid in de Eenheid te eren, 'zonder de Personen te vermengen, of het wezen, de zelfstandigheid, te delen. Verschillende uitspraken uit deze belijdenis citeren we: 'Want de Persoon des Vaders is een ander, die des Zoons is een ander, die des Heiligen Geestes is een ander; maar de Vader en de Zoon en de Heilige Geest hebben één Godheid, gelijke eer en gelijke eeuwige heerlijkheid' (artikel 5 en 6). Wat verderop lezen we: 'de Heilige Geest is van den Vader en den Zoon, niet gemaakt, noch geschapen, noch gegeneerd, maar uitgaande' (artikel 23). En ook dit is treffend: 'En in deze Drieheid is niet eerst of laatst; niet meest, of minst; maar de ganse drie Personen hebben gelijke eeuwigheid, en zijn elkander alleszins gelijk' (artikel 25 en 26). Rijk is ook het geloofsbelijden van ons Troostboek, de Heidelbergse Catechismus, Zondag 20. Op de vraag 'Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?', horen we: 'Eerstelijk, dat Hij tezamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is. Ten andere, dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste en bij mij eeuwiglijk blijve'. Lezer(es), mag u/jij dat laatste door genade ook beleven? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.